

Jesuiterne og de engelske Domstole.

I det franske Tidsskrift »Revue politique et parlementaire«, Augusthæftet, findes en Artikel af A. Esmein, der behandler det ovenstaaende Emne. Afhandlingen, der bl. a. støtter sig til Referater i engelske Blade (Standard, Daily News, Daily Telegraph) og selv betegner sig som vedrørende den sammenlignende Strafferet, frembyder adskiligt af Interesse, hvorfor en kortfattet Gengivelse af dens Hovedindhold kan antages at være paa sin Plads her.

Forfatteren paaviser først, hvorledes den franske Forordningslov af 1ste Juli 1901 har fremkaldt en Frygt i England for, at Jesuiter og andre Medlemmer af de i Frankrig ikke anerkendte gejstlige Broderskaber, som have foretrukket at forlade Frankrig fremfor at underkaste sig Lovens Bestemmelser, skulle strømme sammen og slaa sig ned paa den anden Side af Kanalen. Dog har den engelske Regering forholdt sig passiv, men en stor og indflydelsesrig Forening »Protestant Alliance« har taget Sagen op, vel at mærke rent politisk. Det drejer sig om en Optræden paa Lovens Grund mod de saakaldte »gejstlige Ordener«s Immigration.

Paa Forhaand maatte det antages, at Felttoget skulde kunne gennemføres. To Forhold komme her i Betragtning.

For det første findes der en, aldrig ophævet, Proskriptionslov mod Jesuiter og Medlemmer af lignende Broder-

skaber. Det er den katolske Emancipationsakt af 1829, som, samtidig med at hæve Forbudene mod katolsk Guds-tjeneste og forskellige andre Baand, der vare lagte paa Katolikerne, bevarede Bestemmelsen om de gejstlige Orde-ner. Emancipationsakten udtaler saaledes bl. a., at Jesuiter og Munke, der komme ind i Riget fra fremmede Lande, anses for skyldige i en Forbrydelse (misdemeanour) og ved Dom landsforvises paa Livstid, dog at der administrativt kan tilstaas en Jesuit Opholdstilladelse i England i $\frac{1}{2}$ Aar. At lade sig optage som Medlem af en gejstlig Orden i England er en grov Forbrydelse (high misdemeanour), som straffes med Forvisning paa Livstid. Det bemærkes dog, at disse Bestemmelser aldrig ere blevne anvendte i Praxis.

Den anden Bestemmelse, som maatte antages at be- gunstige et Angreb mod Katolikerne, er det ejendomme- lige engelske Strafferetsprincip, at al retslig Forfølgelse maa føres tilbage til, hvad Romerne kaldte publica accusatio. Enhver engelsk Borger kan indlede en strafferetlig For- følgning, selv om den Forbrydelse, han paataler, aldeles ikke vedrører ham, ja selv om det drejer sig om en Stats- forbrydelse. Ifølge Stephen (History of the criminal law in England) afviger en Retsfølgning for Højforræderi, anlagt af »attorney general«, ikke i noget Punkt principielt fra en Retsfølgning, indledet af en Privatmand mod en Tje- ner, der har fravendt ham en halv Krone. De alvorlige Ulemper, der kunde synes forbundne med dette System, modvirkes ved de engelske Juryers Strenghed mod enhver Anklage, der har Karakteren af Bagvadskelse, og navnlig ved de overordentlige Omkostninger, der ere forbundne med al Rettergang i England. Naar det imidlertid som in casu er en stor Forening, der tager Affære, tabe de nævnte Omstændigheder deres Betydning, og Systemet tillader at bringe alvorlige politiske Spørgsmaal for Domstolene.

Den Sag, som her skal omtales, rejstes af Ch. Stirling, Medlem af »Protestant Alliance«, mod tre engelske Jesuiter- patere, Sidney Smith, Herbert Thurston og John Gerard

for Overtrædelse af § 34 i Akten af 1829, som fastsætter Straffen for at blive Jesuit i England. Man valgte at rejse Sagen paa dette Grundlag, fordi det i det foreliggende Tilfælde ikke var forhindret med nogen Vanskelighed at bevise det paagældende Faktum. Vedkommende Underdommer erklærede Spørgsmaalet for at være i den Stand, at det kunde underkastes Prøvelse af »the high Court». Klageren henvendte sig derpaa til Dommer Kennedy ved Police Court i London og udbad sig Udstedelse af Retsstævning mod de tre fornævnte Patere. Dommeren nægtede imidlertid at udstede Stævning, og Klageren henvendte sig derfor til »the high Court of judicature», Afdelingen Kings Bench, idet han udbad sig en Ordre til Dommer Kennedy om at angive Grunden til den skete Vægning. Retten, der bestod af Lord Chief Justice og Dommer Darling, var aabenbart ugunstig stemt over for den indledede Retsforfølgning, men udtalte dog, at Ordren vilde blive given.

Den 25de April 1902 komparerede for Retten de tre Jesuiterpatere, Dommer Kennedy og Mr. Stirling, alle repræsenterede ved fremragende Advokater. Her diskuteredes saa de Grunde, som Dommer Kennedy paaberaabte sig mod Udlevering af Stævning. Disse kunde henføres under 3 Hovedgrupper.

Den første gik ud paa, at, da den paagældende Bestemmelse aldrig var bleven anvendt, var den praktisk bleven ophævet ved desvetudo. Men Mr. Avory, K. C., Klagerens Advokat, paaviste dette Arguments store Svagheit. Desvetudo kan ifølge engelsk Ret ikke ophæve en Lov. Hertil kommer, at en senere Lovbestemmelse (Promissory Oaths Act) hentyder til Acten af 1829 som bestaaende. En af Modpartiets Advokater fremhævede vel, at Dommer Kennedy havde oplyst, at skønt Akten formelt havde været i Kraft siden 1829, havde dog ingen, forinden denne Sag blev rejst, indfundet sig og forlangt Stævning udstedt for Overtrædelse af samme. Men Dommer Darling

tog da Ordet og rettede følgende Spørgsmaal til Advokaten: »Hvor mange Personer ere blevne Jesuiter i det forenede Kongerige siden 1829?« Da Advokaten hertil bemærkede, at det ikke var bevist, at nogen efter den Tid var bleven Jesuit, ytrede Dommeren: »Den Omstændighed, at et saadant Bevis ikke foreligger, er en meget gyldig Grund til, at der ikke er fordret Udstedelse af Stævninger.« Hermed var dette Argument afslaaet.

Det andet Argument gik ud paa, at kun Kronen kunde optræde i en Straffesag som den foreliggende. De indklagede henholdt sig her til Aktens § 38, der bestemmer, at al Skyld ifølge samme skal indkræves som en Gæld til Kongen ved »Attorney general«s Foranstaltning. Men Klageren paaviste, at dette ikke kunde referere sig til Straffen for »misdemeanour«, der ikke under nogen Form kunde betegnes som Gæld. Desuden fandtes der ikke den Forbrydelse, som ifølge engelsk Ret kun kunde paatales af Kronens Repræsentant, og ikke lige saa vel af en Privatmand. Det gjordes nu gældende, at de Foranstaltninger, som Loven paabød, kun kunde anvendes, naar Kronens Repræsentant sørgede derfor. Her udspandt sig følgende Ordskitte: Dommer Darling: »Hvem dømmer den skyldige?« Sir Edward Clarke (Advokat for en af Jesuiterne): »Dommeren vil dømme ham til Forvisning, og han vil have at forlade Landet. Men derved bliver det.« Dommer Darling: »Ja, her bliver ikke Spørgsmaal om nogen Art af Tvang efter Processens hele Karakter. Det vil blive højtidelig erklæret, at vedkommende er dømt til Landsforvisning, og han kan ikke desto mindre passe sine Forretninger som sædvanlig. Ganske vist kan Kongen, hvis domfældte ikke forlader Riget i Løbet af 30 Dage, lade ham overføre til hvilket som helst Sted uden for det forenede Kongerige, som det behager ham at bestemme. Men hvis Kongen ikke bestemmer noget saadant, vil den paagældende, »i Kraft af en legal Grund« kunne forblive i Riget.« Mr. Ivory beredte sig nu til at bevise, at der ikke i den paagældende

Lovbestemmelse fandtes noget, der kunde berettige til den Opfattelse, at en Privatmand ikke kunde indlede den paa-gældende Retsforfølgning, men standsedes af Lord Chief Justice, der erklærede et saadant Bevis for unødvendigt, idet ogsaa Retten var af den Mening, at Sagen kunde anlægges af en Privatmand.

Ikke desto mindre gik Rettens Kendelse Mr. Stirling imod. Den udtalte, at, skønt Loven ikke var ophævet, og skønt Forfølgningen var indledet paa rette Maade, havde Dommeren Ret til i Kraft af sin diskretionære Myndighed ikke at idømme nogen Straf for den paatalte Forbrydelse og som Følge deraf ogsaa Ret til at nægte Udstedelse af Retsstævning. Lord Chief Justice udtalte, at han havde den Opfattelse, at Dommer Kennedy i denne Sag netop havde gjort Brug af sin diskretionære Magt og paa fyldestgørende Maade gjort dette gældende som tredje Argument, det tilkom derfor ikke ham at intervenere. Dommer Darling sluttede sig hertil, idet han tilføjede, at en Dommer efter hans Mening kan optræde med større Frihed end under sædvanlige Forhold, naar det drejer sig om Retsforfølgning i Henhold til en Bestemmelse som den foreliggende. Det var en Lov, der var rettet mod Meninger og ikke mod Handlinger. I hans Øjne stred den mod hele Nutidens Tankegang. »Denne Lov siger, at Jesuiterne ikke kunne opholde sig i Landet, og at enhver Jesuit skal landsforvises, men samtidig kan en katolsk Skole opnaa Tilskud af offentlige Midler og, hvis jeg ikke tager fejl, kan en Jesuit undervise i en saadan Skole og bidrage til, at den opnaar Statstilskud!« — Dommer Channel udtalte sig i lignende Retning.

Dette Resultat er jo meget mærkeligt; det lader til, at man altsaa i England kan saa at sige finde sig til rette med Loven. Ganske vist har den engelske Dommer en uomtvistelig Myndighed i Straffesager i Retning af »discretion.« Det betvivles saaledes ikke, at han i Kraft af Common law kan fastsætte Straf for Forbrydelser, som ingen

Lov udtrykkelig har forudset eller belagt med Straf, hvad Sir James Stephens dog fraraader, »da det vil fremkalde Opposition og gøre Dommerstillingen forhadet.« Og i modsat Retning har Dommeren med enkelte Undtagelser Ret til at gaa saa langt ned med Straffen, som han anser for rigtigt. Men den diskretionære Myndighed, hvorom her er Tale, gaar jo aabenbart endnu videre. Den tillader Dommeren at undlade Idømmelsen af Straf, at erklære for uskyldig en Person, som i alle Henseender befinder sig under de Betingelser, som Loven har foreskrevet som afgørende for hans Strafskyld. Hvis engelsk Ret virkelig hjemler noget saadant, gaar den rigtignok meget vidt. »Hvor fremragende end den engelske Dommerstand maa siges at være — og den er beundringsværdig —, det er dog at tilkende den en overordentlig Magtfuldkommenhed!«

Man kan vel være enig om, at den franske Forfatter har Ret i disse Slutningsbemærkninger.

C. E. Cold.